

Teaching Guide						
Identifying Data				2024/25		
Subject (*)	Sound and Music		Code	616G01028		
Study programme	Grao en Comunicación Audiovisual					
Descriptors						
Cycle	Period	Year	Type	Credits		
Graduate	2nd four-month period	Third	Obligatory	6		
Language	Spanish/Galician					
Teaching method	Face-to-face					
Prerequisites						
Department	Socioloxía e Ciencias da Comunicación					
Coordinador	Fiaño Salinas, Carlota	E-mail	carlota.fsalinas@udc.es			
Lecturers	Fiaño Salinas, Carlota Piñeiro Otero, María Teresa	E-mail	carlota.fsalinas@udc.es teresa.pineiro@udc.es			
Web						
General description	Ambientación Sonora y Musical constitúe unha materia de interese para a formación d@s futur@s titulad@s en Comunicación Audiovisual debido á relevancia que adquiere o son tanto no audiovisual convencional como no eido dixital e multimedia. Esta materia pretende dotar ao alumnado dos coñecementos precisos para analizar os compoñentes do son e as súas posibilidades expresivas; para manexar os códigos sonoros e da música no audiovisual e -máis concretamente- nos diversos xéneros e formatos, así como para abordar o deseño sonoro dunha peza audiovisual.					

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Comunicar mensaxes audiovisuais.
A2	Crear produtos audiovisuais.
A3	Xestionar proxetos audiovisuais.
A4	Investigar e analizar a comunicación audiovisual.
A7	Coñecelas técnicas de creación e producción audiovisual.
A8	Coñecela tecnoloxía audiovisual.
A10	Coñecelo marco legal e deontolóxico.
A11	Coñecelas metodoloxías de investigación e análise.
A12	Coñecelos principais códigos da mensaxe audiovisual.
B2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que adoitan amosarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que acheguen unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B6	Expresarse correctamente tanto de xeito oral como escrito en linguas oficiais da comunidade autónoma
B8	Empregar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) precisas para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
B9	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida e solidaria capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e imprimtar solución baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C1	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C2	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C3	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C4	Valorar a importancia que ten a investigación, innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes			Study programme competences / results
Comunicar mensaxes audiovisuais	A1 A2 A3 A7 A8 A12	B2	C3 C4
Crear productos sonoros	A1 A2 A3 A4 A7 A8 A10 A12	B2 B3 B4 B8	C1
Investigar e analizar o componente sonoro da comunicación audiovisual	A1 A4 A11	B6	
Coñecelos principais códigos sonoros da mensaxe audiovisual	A12		
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.	A11 	B3 B4 B8 B9	C2
Traballar de forma colaborativa.		B2 B4 B9	C2
Mellorar a capacidade de análise no que se refire aos diferentes compoñentes da linguaxe sonora	A7 A11 A12	B8	C2
Mellorar a expresión oral.		B6	
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión.	A2 A3 A8		C2

Contents	
Topic	Sub-topic
I. O son na narración audiovisual.	I. Introducción ao son audiovisual 1.1. Introdución 1.2. A ilusión do son audiovisual II. Escenario acústico 1.3. Paisaxe sonoro 1.4. Espazo sonoro III. O son na industria audiovisual 1.5. O son no cine. Orixes e primeiros hitos 1.6. Os profesionais do son no audiovisual

2. A dimensión sonora nas combinacións audiovisuais	2.1. A audiovisión 2.2. O sistema de sons 2.3. Focalización e procesado dos sons 2.4. As combinacións audiovisuais 2.5. Clasificación de sons no relato audiovisual
3. A música	3.1. Conceptos musicais básicos e a súa relación con convencións audiovisuais 3.2. Breve aproximación histórica á música no cine 3.3. A música audiovisual 3.4. Componentes estructurais e expresivos 3.5. Tipoloxías de música 3.6. Valor engadido pola música 3.7. Funcións da música audiovisual
4. Os efectos de son	4.1. Ruídos e espazo audible. A construcción artificial da realidade 4.2. Tipoloxía de efectos de son 4.3. Cuestións de montaxe, edición e mezcla 4.4. Funcións
5. A voz	5.1. Introdución 5.2. Vococentrismo e verbocentrismo 5.3. Tipoloxías de voz 5.4. O acusmaser 5.5. A doblaxe
6. O silencio.	6.1. O silencio dentro do continuum sonoro 6.2. Tipoloxías de silencio 6.3. Funcións 6.4. Silencio e kinésica

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A4 A7 A11 A12 B9	28	20	48
Case study	A1 A4 A7 A10 A11 A12 B3 B4 B6 B8 B9 C2	2	6	8
Workshop	A1 A2 A8 A10 A12 C2	22	4	26
Supervised projects	A1 A2 A3 A4 A7 A8 A10 A11 A12 B2 B3 B4 B6 B8 B9 C1 C3 C4	4	30	34
Short answer questions	A1 A2 A4 A7 A11 A12 B9	1	20	21
Oral presentation	A7 A12 B2 B4 B6 C2	3	2	5
Personalized attention		8	0	8

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description

Guest lecture / keynote speech	Clase expositiva ilustrada con exemplos de carácter sonoro e/ou audiovisual. Complementarase con materiais e contidos audiovisuais, en formato pílula, que se porán a disposición do estudiantado a través do campus virtual para a súa consulta antes das classes. Nas sesións maxistrais poderanse desenvolver microprobas tipo test, para determinar coñecementos e erros frecuentes na comprensión do material teórico, actividades orientadas a reforzar e facilitar a comprensión da materia, así como discusións dirixidas, que esixan ao estudiantado amosar a adquisición de conceptos e coñecementos clave da materia. Naqueles casos en que ditas actividades se establecesen como traballo autónomo fóra da aula, empregaranse fórmulas de seguemento para determinar o grao de cumprimento da tarefa. Nestes casos as sesións maxistrais poderanse destinar á posta en común das tarefas ou a súa corrección colaborativa.
Case study	Análise individual dun produto sonoro seguindo un enfoque relacionado cos contidos da materia. Dita análise entregarase en formato audio (locución e fragmentos sonoros) seguindo as normas previamente sinaladas pola docente. Ademáis de avaliar a análise terase en conta a calidade da gravación e edición de son. A presenza dun fragmento, superior a unha frase, copiado supón a anulación do traballo de investigación e -polo tanto- un cero.
Workshop	Desenvolvemento de diferentes actividades de carácter práctico cuxo obxecto é pór en xogo todos aqueles coñecementos que, sobre a ambientación sonora e musical, foron tratados durante as clases expositivas. Dentro destas prácticas intégranse dúas con maior ponderación na nota final: un retrato sonoro e o deseño sonoro dunha peza &quot;contrarreloxo&quot;; A entrega de ditas prácticas efectuarase de forma habitual ao rematar a clase ou, de ser o caso, no tempo e forma que sinale a docente.
Supervised projects	Ideación e planificación de dous proxecto sonoros de carácter seriado cuxa forma, estilo, linguaxe, temática e/ou enfoque resulten innovadores. Deseño e producción íntegra dun dos episodios-pezas da proposta planeada, a modo de piloto. Proxecto 1. De ideación grupal e execución individual. Proxecto 2. De ideación e execución grupal.
Short answer questions	Exame dos contidos teóricos, de resposta breve e/ou definicións de conceptos.
Oral presentation	Presentacións dos proxecto sonoros en diversas fases. Estas presentacións desenvolveranse ao comezo da actividade, na fase de ideación, e -a lo menos- nunha das fases finais de producción do contido.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Oral presentation	O desenvolvemento de cada unha destas actividades contará con atención personalizada e continuada tanto na aula como fóra dela, co obxecto de apoiar ou reconducir a planificación ou execución de cada un destes traballos e solventar as dúbihdas oportunas.
Short answer questions	
Guest lecture / keynote speech	No caso do audioconto ou o proxecto final (traballos tutelados) que detenten unha maior carga de traballo autónomo, o seguimento destas actividades efectuarase nas clases prácticas sinaladas para tal fin, así como en tutorías personalizadas a demanda do/a estudiante o do seu equipo de traballo.
Case study	
Workshop	
Supervised projects	

Assessment			
Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification

Oral presentation	A7 A12 B2 B4 B6 C2	Presentacións orais dos proxectos sonoros (traballos tutelados) nas súas diferentes fases. Nestas presentacións cada grupo deberá explicar o seu proxecto (en función do momento en que se desenvolvan poderán presentar a idea, o desenvolvemento do produto, decisións narrativas e estéticas...) e responder as cuestións dos/as compañeiros/as. As presentacións tamén implican unha participación activa da aula, con suxestións, propostas ou valoracións que poidan mellorar o resultado final. Para a avaliación das presentacións orais débense cumplir os seguintes requerimentos: (1) asistir e participar en cada presentación (propia e na dos restantes grupos), (2) entregar un formulario de valoración-propostas de mellora.	10
Short answer questions	A1 A2 A4 A7 A11 A12 B9	Proba de resposta breve. Preguntas concretas, definicións, que amosen a adquisición dos contidos teóricos da materia. Só se computarán aquellas respuestas completamente correctas.	30
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A4 A7 A11 A12 B9	No marco das sesións maxistrais, ou relacionadas con éstas, desenvolveranse actividades, test, exercicios prácticos, así como discusións dirixidas, orientadas á consolidación dos contidos teóricos. Como parte destas sesións poderanse integrar conferencias de expertos/as na materia ou valorar a asistencia e participación en actividades deste tipo desenvolvidas no eido da Facultade-Universidade. Terase en conta a participación oral na aula dentro ou fóra dos debates dirixidos, as intervencións de valor na análise de fragmentos audiovisuais ou a introdución de novos exemplos.	5
Case study	A1 A4 A7 A10 A11 A12 B3 B4 B6 B8 B9 C2	Análise sobre un producto sonoro seleccionado pola profesora, será realizado de forma individual e presentado na aula de teoría. Na avaliación terase en conta tanto a calidad da análise e reflexión crítica como do son, sendo preciso obter un mínimo de 50% da nota para o seu cómputo. No caso de que se detecte que parte/totalidade do devandito traballo está copiado (até un máximo dunha frase ou corte de audio en todo o arquivo) este quedará anulado cunha valoración de cero puntos. Só se admitirán traballos entregados en tempo e forma. Aqueles traballos que non cumplen os requerimientos quedarán anulados cunha valoración de cero puntos.	5

Workshop	A1 A2 A8 A10 A12 C2	As prácticas de obradoiro contan cunha valoración máxima de 1 puntos na nota final. A súa avaliación vai depender do número de prácticas entregadas en tempo e forma, así como da calidade dos traballos e a reflexión crítica sobre os mesmos. Para o cómputo das prácticas de obradoiro o/a estudiante ten que ter asistido, desenvolvido e entregado -a lo menos- o 80% das prácticas tipo obradoiro (prácticas de grupo mediano). Só se admitirán as prácticas/portafolios entregados en tempo e forma. Para ter en conta a entrega débese asistir a sesión correspondente. De non ser así a entrega pasaría a considerarse una práctica fraudulenta co consecuente suspenso da convocatoria. O incumprimento destes requerimientos implicará a anulación da entrega e, polo tanto, da súa valoración (cero puntos).	10
Supervised projects	A1 A2 A3 A4 A7 A8 A10 A11 A12 B2 B3 B4 B6 B8 B9 C1 C3 C4	Ideación e planificación de dous proxecto sonoros de carácter seriado cuxa forma, estilo, linguaxe, temática e/ou enfoque resulten innovadores. Deseño e producción íntegra dun dos episodios-pezas da proposta planeada, a modo de piloto. Proxecto 1. De ideación grupal e execución individual. Conta cunha valoración máxima de 1,5 puntos. Proxecto 2. De ideación e execución grupal. Conta cunha valoración máxima de 2,5 puntos. Parte desta nota (até 0,5 puntos) virá determinada polas rúbricas de avaliación propia e dos/as compañeiros/as. Só se admitirán traballos entregados en tempo e forma. Aqueles traballos que non cumplan os requerimientos obterán una valoración de cero puntos.	40

Assessment comments

Coa proposta de cada traballo e/ou actividade a profesora explicará polo miúdo o contido, as normas estéticas e formais, así como o tipo de soporte e data de entrega. Nesta explicación e, en xeral, na materia promoverase a reflexión crítica en torno aos condicionantes das desigualdades existentes nos ámbitos da producción, recepción e contidos sonoros-audiovisuais, con especial énfase no que respecta as crenzas, estereotipos e roles de xénero (na liña do ODS5). Con este cometido valorarase positivamente a inclusión da perspectiva de xénero nos exercicios, prácticas e proxectos así como o emprego dunha linguaxe inclusiva no seu desenvolvemento.

Máis aló do xénero nas actividades promoverase o desenvolvemento de actividades e enfoques na liña dos ODS buscando alianzas para acadar os obxectivos (ODS17), con outras entidades (dentro e fóra da universidade).

Dada a importancia do traballo en grupo dentro da materia, estableceranse sistemas de seguemento-avaliación para valorar o grado de cohesión e participación das persoas integrantes, así como para ponderar a nota tendo en conta a súa implicación-participación no proxecto.

Para superar a materia na PRIMEIRA CONVOCATORIA (sistema de avaliación continua) o/a estudante deberá obter un mínimo de 5 puntos (o 50% da puntuación global) na suma total das avaliacóns das prácticas da materia e do exame. Neste cómputo non se inclúen os exercicios non orixinais do/a estudante así como tampouco aqueles traballos entregados fóra de prazo ou nun formato diferente ao indicado.

Dado o obxecto da materia, todo traballo que careza de son nunha parte, ou na súa totalidade, será anulado e -por tanto- contará cun 0 na súa avaliación.

Para superar a materia na SEGUNDA CONVOCATORIA o/a estudante deberá:

Entregar de forma individual o deseño sonoro íntegro dunha peza audiovisual, proposta pola docente (peza e normas para o seu desenvolvemento se facilitarán a través do campus virtual), co correspondente dossier. Este traballo e a súa presentación, na que se xustifiquen aquellas decisións tomadas en canto ao son, terá un valor de 70% na nota final (60% proxecto + 10% presentación). Para a súa avaliación deberase entregar na data oficial de exame, no formato sinalado pola profesora (tanto a peza audiovisual co son íntegro, e o dossier). Aprobar o exame (50% puntos) na data oficial. Esta proba, de preguntas breves, constituirá o 30% da nota final. En calquera caso, para superar a materia débese aprobar o exame (5 puntos ou 1,5 ponderado) e obter, como mínimo, unha puntuación de 5 na nota final.

O alumnado que conte matrícula reducida por dispensa académica e dedicación ao estudio, así como todos os aspectos vinculados a permanencia ou fraude académico rexeranse de acordo coa normativa vixente da UDC.

Sources of information

Basic	- Chion, Michel (1993). La audiovisión. Introducción a un análisis conjunto de la imagen y el sonido. Barcelona: Paidós - Collins, Karen (2021). Studying sound : a theory and practice of sound design. Cambridge: The MIT Press - López Villafranca, Paloma (2024). Creación de proyectos sonoros. Prácticas y experiencias en la era de la audificación. Salamanca: Comunicación Social - Rodríguez Bravo, Ángel (1998). La dimensión sonora del lenguaje audiovisual. Barcelona: Paidós - Piñeiro Otero, Teresa (2019). Sonidos que cuentan. La ambientación sonora en el audiovisual. Barcelona:UOC - Rodero, Emma (2024). Ficción sonora. Madrid:Instituto Oficial de Radio y Televisión Ademais destas fontes de referencia a través de Moodle facilitaranse artigos e outro tipo de recursos que facilten a comprensión da materia, traten en concreto algún exemplo ilustrativo ou permitan afondar nalgún tema de interese.
Complementary	- Chion, Michel (1985). La música en el cine. Barcelona: Paidós - Chion, Michel (2004). La voz en el cine. Madrid: Cátedra - Altman, Rick (2004). Silent film sound. Nueva York: Columbia University Press - Fraile Prieto, Teresa (2010). Música de cine en España: señas de identidad en la banda sonora contemporánea. Badajoz: Diputación - Jullier, Laurent (2006). El sonido en el cine. Barcelona: Paidós - Ávila, Alejandro (1997). El doblaje. Madrid: Cátedra - Gustems, Josep (coord.) (2013). Música y sonido en los audiovisuales. Barcelona: Universitat de Barcelona - Berdasco, Yolanda (2022). Periodismo radiofónico. Madrid: Centro de Estudios Financieros - Beltrán Moner, Rafael (2006). La ambientación musical selección, montaje y sonorización. Madrid:Instituto Oficial de Radio y Televisión

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

History of Cinema and Animation/616G01006

Audio/616G01016

Screenplay Writing/616G01018

Audiovisual Analysis/616G01021

Theory and Practice of Editing/616G01023

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Filmmaking/616G01030

Final Dissertation/616G01034

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.